

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
XI KADENCJA**

Warszawa, dnia 25 stycznia 2024 r.

Druk nr 47

**MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 101 Regulaminu Senatu wnoszę projekt uchwały
w sprawie zmiany Regulaminu Senatu.

Marszałek Senatu
(-) Małgorzata Kidawa-Błońska

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia

w sprawie zmiany Regulaminu Senatu

Art. 1. W uchwale Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. – Regulamin Senatu (M.P. z 2024 r. poz. 10) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 44 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Podpisane wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają do zamknięcia dyskusji nad danym punktem porządku obrad, z wyjątkiem art. 54 ust. 1a zdanie pierwsze i art. 73a zdanie pierwsze.”;

2) w art. 54 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. W przypadku odrzucenia wszystkich zgłoszonych do ustawy wniosków lub poprawek albo nieprzyjęcia uchwały w sprawie ustawy w całości, Marszałek umożliwia senatorom zgłoszenie wniosku o odrzucenie ustawy lub wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek, choćby były uprzednio poddane pod głosowanie. Marszałek poddaje zgłoszone wnioski pod głosowanie zgodnie z porządkiem określonym w ust. 1 pkt 1 i 2.”;

3) art. 73a otrzymuje brzmienie:

„Art. 73a. W przypadku odrzucenia wniosku o przyjęcie ustawy budżetowej bez poprawek lub wszystkich poprawek albo nieprzyjęcia uchwały w sprawie ustawy w całości, Marszałek umożliwia senatorom zgłoszenie wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek, choćby był uprzednio poddany pod głosowanie. Marszałek poddaje zgłoszony wniosek pod głosowanie.”;

4) w art. 96f:

a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Marszałek Senatu kieruje wniosek o odwołanie ławnika do Komisji Praw Człowieka i Praworządności w celu zaopiniowania.”,

c) w ust. 2 wyrazy „projekt uchwały, o którym mowa w ust. 1” zastępuje się wyrazami „wniosek, o którym mowa w ust. 1a”.

Art. 2. W sprawach o odwołanie ławnika Sądu Najwyższego wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej uchwały stosuje się przepisy art. 96f uchwały zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą uchwałą.

Art. 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Projekt usuwa automatyzm regulacji zawartej w art. 54 ust. 1a Regulaminu Senatu, który wzbudzał niekiedy kontrowersje w czasie głosowania nad ustawami, kiedy Senat odrzucił wszystkie zgłoszone wnioski lub poprawki albo nie przyjął uchwały w sprawie ustawy w całości. W takiej sytuacji przepis ten nakazuje poddanie pod głosowanie wniosku o odrzucenie ustawy, a przypadku nieprzyjęcia tego wniosku – wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Ratio legis takiego rozwiązania polega na uczynieniu wszystkiego co możliwe, aby w tego rodzaju sytuacji „awaryjnej” Senat podjął decyzję. W przeciwnym bowiem razie pozostałaby jedynie możliwość przekazania ustawy do ponownego rozpatrzenia przez komisje, a w ostateczności groziłoby niepodjęcie stosownej uchwały, co spowodowałoby zastosowanie art. 121 ust. 2 zdanie drugie Konstytucji. W myśl tego przepisu „[j]eżeli Senat w ciągu 30 dni od dnia przekazania ustawy nie podejmie stosownej uchwały, ustawę uznaje się za uchwaloną w brzmieniu przyjętym przez Sejm”.

Jak wskazują doświadczenia w stosowaniu art. 54 ust. 1a (patrz tabela na końcu uzasadnienia) sama regulacja okazuje się być potrzebna, zastrzeżenia może budzić jej automatyzm oraz konieczność głosowania nad „niechcianym” wnioskiem.

Proponuje się zatem odejście od **obligatoryjności** i wprowadzenie w art. 54 ust. 1a **możliwości** zgłoszenia przez senatorów wniosku o odrzucenie ustawy, wniosku o przyjęcie ustawy bez poprawek albo obu tych wniosków.

W art. 73a analogiczną zasadę proponuje się w przepisie dotyczącym głosowania nad ustawą budżetową (z tą różnicą, że w tym przypadku nie wchodzi w grę wniosek o odrzucenie ustawy).

Wprowadzone zmiany wymuszają korektę art. 44 ust. 3, zgodnie z którym „[p]odpisane wnioski o charakterze legislacyjnym senatorowie składają do zamknięcia dyskusji nad danym punktem porządku obrad”.

Projekt modyfikuje także obowiązki Marszałka Senatu w zakresie odwoływania ławników Sądu Najwyższego (dalej: SN). Zgodnie z obowiązującym art. 96f ust. 1 zdanie drugie Regulaminu, na Marszałku Senatu ciąży obowiązek przygotowania projektu uchwały

w sprawie odwołania ławnika SN. Taka regulacja czyni Marszałka Senatu nieledwie inicjatorem tego postępowania, co nie odpowiada rzeczywistości prawnej i faktycznej.

W obowiązującym stanie prawnym, kwestię odwoływania ławników normuje art. 166 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej: p.u.s.p.), znajdujący odpowiednie zastosowanie do ławników SN na podstawie art. 71 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym. Zgodnie z art. 166 § 2 pkt 2–4 p.u.s.p., ławnik SN może zostać odwołany tylko w trzech wypadkach: niezdolności do wykonywania obowiązków ławnika (np. ze względów zdrowotnych), niewykonywania obowiązków ławnika albo zachowania godzącego w powagę SN. Senat może odwołać ławnika SN tylko na wniosek Pierwszego Prezesa SN (art. 166 § 2 p.u.s.p.), do którego dołączone zostały opinie Rady Ławniczej SN i Kolegium SN; w razie niewydania takich opinii w terminie 21 dni od doręczenia wniosku do zaopiniowania (co uważa się za niezgłoszenie uwag), Pierwszy Prezes SN załącza stosowne oświadczenie wraz potwierdzeniami doręczenia wniosku podmiotom opiniującym (art. 166 § 2a p.u.s.p.). Ustawa gwarantuje ławnikowi SN, którego dotyczy wniosek (a w razie niemożności osobistego stawiennictwa – jego pełnomocnikowi), udział w posiedzeniach właściwej komisji oraz Senatu, w celu złożenia wyjaśnień (art. 166 § 2b i 2c p.u.s.p.). Skutkiem odwołania jest wygaśnięcie mandatu ławnika SN z dniem doręczenia mu zawiadomienia o skreśleniu z listy ławników (art. 166 § 3 p.u.s.p.).

W projektowanym stanie prawnym Marszałek Senatu nie będzie projektodawcą uchwały o odwołaniu ławnika SN, lecz – po sprawdzeniu formalnej poprawności – będzie kierował wnioskiem Pierwszego Prezesa SN do zaopiniowania przez Komisję Praw Człowieka i Praworządności.

Przewiduje się również, że w sprawach w toku (w sprawach wniosków złożonych przez Pierwszego Prezesa SN przed dniem wejścia w życie projektowanych zmian), zastosowanie znajdzie art. 96f Regulaminu w zmodyfikowanym brzmieniu.

Zastosowanie przepisu art. 54 ust. 1a Regulaminu Senatu
od dnia jego wejścia w życie (4 czerwca 2020 r.)

l.p.	kadencja/ posiedzenie	tytuł ustawy	przyczyna zastosowania		ostateczna decyzja	
			odrzućcie wszystkich wniosków	nieprzyjęcie uchwały w całości	odrzućcie ustawy	przyjęcie ustawy bez poprawek
1.	X/19	Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu zapewnienia w okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii kadr medycznych		•	•	
2.	X/20	Ustawa o rezerwach strategicznych		•	•	
3.	X/24	Ustawa o ratyfikacji decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylającej decyzję 2014/335/UE, Euratom	•			•
4.	X/26	Ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz niektórych innych ustaw	• odrzućcie jedynym wnioskiem		•	
5.	X/32	Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy spójności terminologicznej systemu prawnego	•			•
6.	X/32	Ustawa o zmianie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2	• odrzućcie jedynym wnioskiem		•	
7.	X/38	Ustawa o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa		•	Senat przekazał ustawę do ponownego rozpatrzenia przez komisję na podstawie art. 54 ust. 5 Regulaminu (ostatecznie przyjął ją z poprawkami)	
8.	X/38	Ustawa o zmianie ustawy o wsparciu przygotowania III Igrzysk Europejskich w 2023 roku	• odrzućcie jedynym wnioskiem			•
9.	X/42	Ustawa o zmianie ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu oraz niektórych innych ustaw		•	•	
10.	X/44	Ustawa o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw		•	•	
11.	X/65	Ustawa o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw	•			•
12.	X/65	Ustawa o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	•			•
13.	X/65	Ustawa o zmianie ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa oraz niektórych innych ustaw		•	•	
14.	XI/5	Ustawa o zmianie ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce	•			•

.....
Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu
.....